

Борисенко О. П., д.держ.упр., проф., УМСтаФ, м. Дніпро

*Borysenko O., Doctor in Public Administration, Full Professor,
Head of the Department Chair of Public Administration and Customs Administration,
University of Customs and Finance, Dnipro*

НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІНОУТВОРЕННЯ У СФЕРІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

DIRECTION OF STATE REGULATION OF PRICING IN BRANCH OF PUBLIC SERVICES

У статті розглянуто діючу систему державного регулювання ціноутворення у сфері адміністративних послуг та її складові, зокрема, організаційно-правові аспекти, порядок формування та встановлення цін, їх види та методи регулювання, декларування цін, державний контроль і спостереження у сфері ціноутворення. Акцентовано на необхідності врахування впливу ринкового середовища щодо урахування умов і факторів формування ціни та покриття нею всіх витрат, що пов'язані з якісним наданням послуги; економічного обґрунтування ціни адміністративної послуги; врахування цінової доступності для споживачів адміністративної послуги.

Ключові слова: державне регулювання, ціноутворення, ціна, державні адміністративні послуги.

The article deals with the current system of state regulation of pricing in the field of administrative services and its components, in particular, organizational and legal aspects, the order of forming and setting prices, their types and methods of regulation, price declarations, state control and supervision in the field of pricing. The emphasis is on the need to take into account the influence of the market environment on taking into account the conditions and factors of price formation and covering all costs associated with the quality provision of services; economic substantiation of the price of administrative services; taking into account price accessibility for administrative services users.

Keywords: state regulation, pricing, price, state public services.

Постановка проблеми. Державне регулювання цін, механізму визначення рівня ціни товару (послуги), процесу формування та встановлення цін у сфері державних адміністративних послуг в умовах реформування майже усіх галузей системи державного управління є одним з найважливіших механізмів дотримання балансу інтересів держави і суспільства. Ціноутворення як процес формування та встановлення ціни є одним із складних явищ для

суб'єктів господарювання, особливо у сфері послуг, оскільки складова слабоформалізованих елементів визначення витрат є достатньо високою. Ціна послуги у сучасному динамічному ринковому середовищі надзвичайно залежна від взаємодії різних факторів. Визначення та аналіз цих факторів дозволить з'ясувати особливості процесу формування ціни, генерації державної послуги як соціального регулятора, впливу вартості послуги на підтримання якості її надання тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методичні та прикладні аспекти формування цінової політики суб'єктів господарювання висвітлено в працях багатьох вітчизняних і закордонних науковців. Зокрема потужний теоретичний базис щодо визначення сутності дефініцій "ціна" та "цінова політика", понятійно-категорійний апарат, цінові стратегії та методичні підходи до ціноутворення висвітлені в працях таких науковців, як Армстронг Г., Ассель Г., Дойль П., Котлер Ф., Нейгл Т., Холден Р., Ламбен Ж.Ж. Теоретичним та практичним аспектам проблематики системи державного управління ціноутворенням, надання адміністративних послуг з особливим акцентом на створення та організацію центрів надання адміністративних послуг присвячені праці А. Волошенко, Ю. Гальчинської, І. Косаревої, О. В. Муравйова, В. Селіверстова, Г. Сукрушевої, В. Тимощука, Ю. Тормоси та багатьох інших. Однак, не зважаючи на значний ступінь розробленості досліджуваної проблеми для бізнес-структур, досі залишається не достатньо опрацьованим питання щодо комплексного дослідження та методичного забезпечення державного регулювання ціноутворенням у сфері державних адміністративних послуг та цінової політики на різних сегментах і напрямках. Також незважаючи на значну кількість науково обґрунтованих позицій, в українській фаховій літературі досі не вироблено єдиного підходу до розуміння сутності публічних, муніципальних та адміністративних послуг [7]. В Україні на законодавчому рівні досі не унормовано питання розподілу послуг, що надають центральні органи влади та органи місцевого самоврядування, – на обов'язкові та не обов'язкові, платні та безоплатні. Відсутня єдина система сертифікації та стандартизації муніципальних послуг.

Постановка завдання. Метою статті є проаналізувати напрями державного регулювання ціноутворенням у сфері державних адміністративних послуг в Україні.

Виклад основного матеріалу. Будь-яка послуга, як і будь який товар, мають свою вартість. В сучасних умовах господарювання вартість (ціна), що встановлюється на адміністративну послугу, має відповідати трьом важливим критеріям: по-перше, ціна має покривати всі витрати, що пов'язані з якісним наданням послуги; по-друге, ціна має бути доступна споживачам послуги; по-третє, ціна має бути економічно обґрунтованою.

Оскільки надання державних адміністративних послуг є соціально орієнтованим завданням, то оптимізація співвідношення між споживчою вартістю послуги чи роботи та їх ціною актуалізує необхідність дослідження фак-

торів, які впливають на встановлення ціни. Частина державних адміністративних послуг надається громадянам на безоплатній основі, але їх вартість формує правильні обсяги бюджетного фінансування на покриття витрат, що пов'язані з їх наданням.

Вивчивши фактори, що впливають на вибір конкретної цінової політики, можна згрупувати їх у дві великі групи: внутрішні (виробничі) та зовнішні (ринкові). Внутрішні чинники впливу на ціну є фактично даними бухгалтерського обліку. З одного боку ці фактори є індивідуальними для кожної установи, а з іншого боку – формування витрат відбувається на одній нормативно-методологічній базі. Особливістю впливу внутрішніх факторів на формування ціни є їх залежність від кількості та якості об'єктів витрат (працівників, що забезпечують надання послуги; площ, які займає установа; матеріалів, що використовуються; послуг, які надаються, тощо).

Зовнішні чинники впливу на ціну є цінові фактори ринкового середовища, традиції та потреби споживачів, державна політика щодо регулювання цін, податкова політика, споживча спроможність соціуму, макроекономічна ситуація в країні). Основні фактори, що впливають на ціноутворення з боку інтересів споживачів – це обсяг попиту, пропозиції та споживацькі очікування, а з боку інтересів надавачів послуг – витрати та очікуваний дохід.

Оскільки надання державної адміністративної послуги прирівнюється до сервісної функції держави, то її слід розглядати як економічний процес взаємодії державних органів з суспільством за надання якісної послуги та отримання більшого доходу.

Адміністративні послуги слід розглядати як один із показників рівня досконалості існуючої моделі взаємовідносин органів виконавчої влади з громадянами. Саме поняття «послуга» як служіння з добрими намірами, вказує на обов'язок держави вирішувати проблеми і потреби своїх громадян у прозорий, необтяжливий та зручний для них спосіб [1].

В Україні суб'єктом надання адміністративної послуги є органи виконавчої влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, державні реєстратори, суб'єкти державної реєстрації, уповноважені відповідно до закону «Про адміністративні послуги» надавати зазначені послуги. Так, наприклад, в законі «Про місцеве самоврядування в Україні» [4, статті 27-40] до повноважень органів місцевого самоврядування віднесені повноваження у сфері соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку; в галузі бюджету, фінансів і цін; управління комунальною власністю; в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку; повноваження у галузі будівництва; у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту; у сфері регулювання земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища; у сфері соціального захисту населення; зовнішньоекономічної діяльності; оборонної роботи; вирішення питань адміністративно-територіального устрою; реєстрації місця прожи-

вання фізичних осіб; забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян; надання безоплатної первинної правової допомоги та інші повноваження.

Надані державою повноваження, результатом яких є забезпечення обов'язкових адміністративних послуг, отримання яких визначено на законодавчому рівні й які за своєю природою повинні бути безкоштовними, оскільки за їхнє отримання громадяни вже заплатили своїми податками і зборами, належить до категорії делегованих і мають забезпечуватися коштами з державного або місцевого бюджету.

Певна частина повноважень реалізується за допомогою додаткових адміністративних послуг, які є необов'язковими для отримання і належать до сфери додаткових суспільно-корисних адміністративних послуг держави, які можуть мати платний характер у розмірі їх собівартості (тобто безприбутковості), а кошти за їх сплату можуть спрямовуватися або в бюджет у формі державного збору, або на утримання органів, що їх надають. Проте однією з небезпек додаткових послуг є комерціалізація державного апарату [7, с. 45]. Так, викликають сумніви рішення деяких органів влади на місцях, які під гаслами «боротьби з корупцією» легалізують збирання плати за ту чи іншу послугу, яка або взагалі не несе користі споживачу, або має надаватися безкоштовно.

Тому необхідно чітко визначити процедуру та принципи ціноутворення на оплатні послуги. Причому ці ціни повинні мати характер лише компенсації витрат, а не отримання органом влади прибутку від надання адміністративної послуги. Якщо громадяни чітко знатимуть, кому і скільки платити за адміністративну послугу, це сприятиме зменшенню корупції та збільшенню їхньої довіри до дій державної влади. Врегулювання цього питання на законодавчому рівні й інформування суспільства про механізм ціноутворення сприятиме боротьбі з проявами корупції та зайвим фінансовим навантаженням на громадян.

Стаття 11 Закону України «Про адміністративні послуги» [3] зазначає про надання адміністративних послуг на безоплатній основі у сфері соціального забезпечення громадян. В інших випадках, передбачених законом, при наданні адміністративних послуг справляється плата (адміністративний збір). Розмір цієї плати і порядок її справляння визначаються законом з урахуванням її соціального та економічного значення. Зауважимо, що розмір плати за надання адміністративної послуги та ціна цієї послуги не є поняттями ідентичними. Плата – це частина ціни (у певних випадках до 100%), що сплачується отримувачем адміністративної послуги. За законом плата за надання адміністративної послуги (адміністративний збір) зараховується до державного або відповідного місцевого бюджету.

Плата за надання адміністративної послуги (адміністративний збір) вноситься суб'єктом звернення одноразово за весь комплекс дій та рішень суб'єкта надання адміністративних послуг, необхідних для отримання адмі-

ністративної послуги (включаючи вартість бланків, експертиз, здійснюваних суб'єктом надання адміністративної послуги, отримання витягів з реєстрів тощо). Причому стягнення за надання адміністративних послуг будь-яких додаткових не передбачених законом платежів або вимагання сплати будь-яких додаткових коштів забороняється.

З метою уніфікації усіх видів платежів за різні адміністративні послуги введено термін – «адміністративний збір». Проте збір і податки мають різну природу. Якщо збір – це одноразова плата за послугу, то податки сплачуються, як правило, з доходу чи блага матеріального характеру і витрачаються на загальносуспільні цілі або на публічні функції в інтересах усього суспільства (оборона держави, громадський порядок, захист від надзвичайних ситуацій, дошкільне виховання, освіта, загальна інфраструктура тощо). Натомість звернення за адміністративними послугами завжди персоналізоване, споживачі адміністративних послуг завжди конкретні, тому і плата має індивідуальний характер. При цьому плата за адміністративні послуги має насамперед компенсаційну функцію – відшкодування принаймні частини витрат, пов'язаних з наданням адміністративної послуги. До речі, варто зауважити, що на сьогодні адміністративні послуги, які надаються органами місцевого самоврядування, є переважно безоплатними. Натомість послуги органів виконавчої влади переважно платні, і плата не завжди є економічно обґрунтована для розуміння громадян. Також важливо прозоро та ефективно ці кошти або принаймні їх частину використовувати саме на подальше забезпечення належної якості адміністративних послуг. Враховуючи проблему постійного бюджетного дефіциту та пріоритетного спрямування публічних ресурсів на соціальні цілі, необхідно долати ризики неналежного фінансування витрат, що стосуються діяльності з надання адміністративних послуг.

Тому у системі державного управління економічними процесами в Україні великого значення набуває запровадження ефективного державного регулювання ціноутворенням [8, с.46-47]. Система державного управління ціноутворенням має містити такі складові: організаційно-правове забезпечення державного управління ціноутворенням; порядок формування та встановлення цін; державний контроль і моніторинг у сфері ціноутворення; методичне забезпечення визначення ціни та контролю процесу ціноутворення.

Основним законом, що визначає засади цінової політики і регулює відносини, що виникають у процесі формування, встановлення та застосування цін, а також здійснення державного контролю (нагляду) та спостереження у сфері ціноутворення, є закон України «Про ціни та ціноутворення» [6]. Цим законом визначаються основні напрями державної цінової політики, яка є складовою частиною державної економічної та соціальної політики, що спрямована на забезпечення: розвитку національної економіки та підприємницької діяльності; протидії зловживанню монополієм (домінуючим) становищем у сфері ціноутворення; розширення сфери застосування вільних цін; збалансованості ринку товарів та підвищення їх якості; соціальних гара-

нтій населенню в разі зростання цін; необхідних економічних гарантій для виробників; орієнтації цін внутрішнього ринку товарів на рівень цін світового ринку. Стаття 10 цього закону визначає такі види цін як [6]:

1) вільні ціни, які встановлюються суб'єктами господарювання самостійно за згодою сторін на всі товари, крім тих, щодо яких здійснюється державне регулювання цін;

2) державні регульовані ціни, що запроваджуються на товари, які справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, мають істотну соціальну значущість, а також на товари, що виробляються суб'єктами, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку.

Разом з тим, зауважимо про доцільність державних контрольованих цін, що запроваджуються на державні послуги, які мають важливу соціальну значущість, сприяють правопорядкованості, регулюються ринковим середовищем, потребують прозорого механізму формування ціни.

Також законодавство про ціни і ціноутворення ґрунтується на Конституції України, Цивільному кодексу України, Господарському кодексу України, Податковому кодексу України, законів України «Про природні монополії», «Про захист економічної конкуренції» та інших нормативно-правових актах.

У законодавстві організаційно закріплено за Кабінетом Міністрів України забезпечення проведення державної цінової політики; здійснення державного регулювання цін; визначення повноважень органів виконавчої влади щодо формування, встановлення та застосування цін, якщо інше не визначено законом або міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України; визначення переліку товарів, державні регульовані ціни на які затверджуються відповідними органами виконавчої влади. До повноважень органів місцевого самоврядування у сфері ціноутворення віднесено реалізацію державної цінової політики, проведення економічного аналізу рівня та динаміки цін, розроблення та внесення пропозицій щодо формування та реалізації державної цінової політики у межах їх компетенції.

Водночас зазначимо, що українське законодавство містить значну кількість нормативно-правових актів, які частково унормовують зазначену сферу суспільних відносин, проте жоден з них не регламентує процедурного аспекту відносин особи і влади. Унаслідок цього, надання послуг населенню досі розглядається органами влади як можливість отримання прибутку, а не як мета діяльності. Практика свідчить про непоодинокі випадки, коли органи влади нав'язують громадянам різні додаткові, переважно платні послуги. Це сприяє розвитку корупції, призводить до порушення права особи та збільшення витрат громадян на реалізацію своїх конституційних прав [7]. Очевидною стає необхідність законодавчого врегулювання порядку діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, особливо щодо їх відносин з приватними особами в контексті надання адмінпослуг.

Законом чітко визначені такі терміни, як «ціна», «ціноутворення», «формування, встановлення та застосування» цін, «способи державного регулювання цін». Так, ціна є грошовою формою еквіваленту товару, а ціноутворення – це процес формування і встановлення цін. У свою чергу, під формуванням ціни розуміється механізм її визначення; встановлення ціни — це процес затвердження (фіксації) її рівня; а під застосуванням — продаж (реалізація) товару (послуги) за встановленою ціною.

На особливу увагу заслуговує державний контроль і спостереження у сфері ціноутворення. Ст. 16 закону України «Про ціни та ціноутворення» зазначає, що органами державного контролю (нагляду) та спостереження у сфері ціноутворення є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з контролю за цінами.

Повноваження та порядок діяльності уповноважених органів, права та обов'язки їх посадових осіб, які здійснюють державний контроль (нагляд) за дотриманням суб'єктами господарювання вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін та державне спостереження у сфері ціноутворення, визначаються також законом України «про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Під державним наглядом (контролем) законодавець розуміє діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища. З цією метою контролюючі органи проводять заходи державного нагляду (контролю), а саме: планові та позапланові заходи, які здійснюються у формі перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та в інших формах державного контролю [1].

З метою забезпечення суб'єктів господарювання та органів державної влади, органів місцевого самоврядування інформацією про заходи державного нагляду (контролю) створюється єдина автоматизована система збирання, накопичення та систематизації інформації про заходи державного нагляду (контролю), яка призначена для узагальнення та оприлюднення інформації про заходи державного нагляду (контролю), координації роботи органів державного нагляду (контролю) щодо здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю), моніторингу ефективності та законності здійснення заходів державного нагляду (контролю). Зауважимо, що дана інтегрована автоматизована система державного нагляду (контролю) забезпечує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції

господарської діяльності, який є її держателем, інформацією щодо відомостей про юридичних та фізичних осіб - найменування, ідентифікаційний код, місцезнаходження, види діяльності, ступінь ризику від провадження господарської діяльності; найменування органів державного нагляду (контролю); види господарської діяльності, що підлягають державному нагляду (контролю); перелік нормативно-правових актів, дотримання вимог яких перевіряється під час здійснення заходів державного нагляду (контролю), з посиланням на офіційні веб-сторінки відповідних органів державного нагляду (контролю); річні плани проведення заходів державного нагляду (контролю) та план проведення комплексних заходів державного нагляду (контролю); звіти про виконання річних та комплексного планів проведення заходів державного нагляду (контролю) за попередній рік; результати здійсненого заходу державного нагляду (контролю) із зазначенням номера акту щодо виявлення або відсутності порушень законодавства, посилання на відповідні вимоги законодавства у разі виявлення порушень; короткий зміст розпорядчого документа про усунення порушень, виявлених під час здійснених заходів державного нагляду (контролю); застосовані до суб'єкта господарювання адміністративно-господарські санкції за результатами здійсненого заходу державного нагляду (контролю); результати оскарження розпорядчих документів органів державного нагляду (контролю) та застосовані до суб'єктів господарювання адміністративно-господарські санкції [1; 5].

Комунікація відбувається у форматі персонального електронного кабінету – індивідуальної персоніфікованої веб-сторінки, за допомогою якої вносяться до системи відомості суб'єктом наповнення та здійснюється електронний обмін інформацією між користувачем та суб'єктом наповнення [5].

Очевидно, що за допомогою інформаційної системи перевіряється доброякість суб'єктів щодо ведення своєї діяльності. Проте перевірити правильність формування ціни немає змоги. Для контролю за ціноутворенням необхідні більш глибокі і ретельні перевірки щодо правильного відображення витрат за статтями та елементами на надання послуги, витрат на формування інвестиційної складової через стимулювання відновлення наявної матеріально-технічної бази, нарощування обсягів надання послуг, освоєння нових видів діяльності. З цією метою важливого значення набуває необхідність розробки методичного забезпечення визначення ціни та контролю процесу ціноутворення. Потребує визначення чітких загальних принципів системи ціноутворення на адміністративні послуги (в контексті створення середовища попередження загрози інтересу суб'єкту надання послуги в цілому): опис чинників, що впливають на розмір вартості замовлення, можливі варіанти зменшення ціни на послуги, встановлення допустимих меж зростання цін на послуги тощо. Додатково слід розробити та впровадити внутрішній стандарт з ціноутворення на адмінпослугу. Важливого значення набуває процес оптимізації ціноутворення на адміністративну послугу (удосконалення організації центрів надання адміністративних послуг, надання е-послуги тощо).

Висновки. Численні завдання державного регулювання процесом ціноутворення у сфері державних адміністративних послуг вимагають виконання відповідних функцій з боку державних органів управління на державному рівні і на рівні органів місцевого самоврядування. Регулювання процесів ціноутворення входить в компетенцію найвищих органів законодавчої і виконавчої влади країни, які покликані управляти процесами широкого й якісного застосування ринкових важелів у формуванні стилю суспільного життя. Для досягнення зазначених цілей і рішення завдань управління необхідно враховувати вплив ринкового середовища щодо урахування умов і факторів формування ціни та покриття нею всіх витрат, що пов'язані з якісним наданням послуги. З метою сприйняття та розуміння основ і принципів ціноутворення необхідне економічне обґрунтування ціни адміністративної послуги, доведене широкому загалу за допомогою пояснення методики їх формування. Також в умовах низької платоспроможності широких верств населення та високої соціальної значущості необхідно враховувати цінову доступність споживачам адміністративної послуги.

Список використаних джерел

1. Державне регулювання платних адміністративних послуг, що надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ // ГУ Держпродспоживслужби в Хмельницькій обл. – Режим доступу: <http://www.consumerhm.gov.ua/index.php>.
2. Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі: навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 124 с.
3. Про адміністративні послуги: закон України від 06.09.2012 № 5203-VI (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.
4. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
5. Про Порядок функціонування інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), внесення відомостей до неї та строки розміщення цих відомостей: постанова Кабінету міністрів України від 24 травня 2017 р. № 387. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/387-2017-%D0%BF/paran8#n8>.
6. Про ціни та ціноутворення: закон України від 21.06.2012 № 5007-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.
7. Скороход О.П. Надання послуг населенню органами місцевого самоврядування як пріоритет діяльності місцевої громади / О.П. Скороход // Стратегічні пріоритети. – № 1. – 2010. – С. 41-46.
8. Тормоса Ю.Г. Система державного управління ціноутворенням / Ю.Г. Тормоса // Стратегія економічного розвитку України. – № 32. – 2013. – С. 46-51.

References

1. *Derzhavne rehuliuvannia platnykh administratyvnykh posluh, shcho nadaiutsia pidrozdilamy Ministerstva vnutrishnikh sprav.* Available to: <http://www.consumerhm.gov.ua/index.php>. Accessed: 05 May 2018.
2. Tymoshchuk, V. *Nadannia administratyvnykh posluh u munitsypalnomu*

sektori. Kyiv: TOV «PIDPRYEMSTVO «VI EN EI», 2015. Print.

3. *Pro administratyvni posluhy: zakon Ukrainy vid 06.09.2012 № 5203-VI.* Available to: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>. Accessed: 05 May 2018.

4. *Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini: zakon Ukrainy vid 21.05.1997 № 280/97-VR.* Available to: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> Accessed: 05 May 2018.

5. *Pro Poriadok funktsionuvannia intehrovanoi avtomatyzovanoi systemy derzhavnoho nahliadu (kontroliu), vnesennia vidomostei do nei ta stroky rozmishchennia tsykh vidomostei: postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 24.05.2017 № 387.* Available to: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/387-2017-%D0%BF/para%20n8>. Accessed: 05 May 2018.

6. *Pro tsyny ta tsinoutvorennia: zakon Ukrainy vid 21.06.2012 № 5007-VI.* Available to: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>. Accessed: 05 May 2018.

7. Skorokhod, O.P. "Nadannia posluh na selenniu orhanamy mistsevoho samovriaduvannia yak priorytet diialnosti mistsevoi hromady." *Stratehichni priorytety* 1 (2010): 41-46. Print.

8. Tormosa, Yu.H. "Systema derzhavnoho upravlinnia tsinoutvorenniam". *Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy* 32 (2013): 46-51. Print.

DOI: 10.5281/zenodo.1240785

УДК 351. 778.53

Братко Б. Е., аспірант ННВЦ НУЦЗУ, м. Харків

Bratko B., post-graduate student of educational-scientific-production center at National University of Civil Protection of Ukraine, Kharkiv

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІНИ НА РИНКУ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ

STATE REGULATION OF PRICES IN THE RESIDENTIAL REAL ESTATE MARKET

В статті розглянуто та запропоновано оцінку факторів впливу на механізми державного регулювання ціни на ринку житлової нерухомості. Адже актуальна та практично неопрацьована для ринкових умов важлива економічно (у теоретичному осмисленні й практичному здійсненні) проблема розробки методів державного регулювання й системного розгляду відтворювальних і інвестиційних процесів у житловій сфері, орієнтованих на ринки нерухомості, їх економічну ефективність і соціальну спрямованість, досі науково мало досліджували українські науковці. Ключова проблема при виборі й реалізації житлової політики – забезпечення доступності житла для громадян.